

Boekbespreking

MEDEDEELINGEN VAN HET RIJKSBOSCHBOUW- PROEFSTATION.

Deel IV, afl. 1.

Einde December verscheen in de bekende welverzorgde uitvoering aflevering 1 van Deel IV der Mededeelingen van het Rijksboschbouwraproefstation. Door een kleinere regelbreedte en ander lettertype werd in typografisch opzicht een belangrijke verbetering bereikt. Een iets bredere marge zou prettig lezen zeker nog ten goede komen.

De eerste twee opstellen vormen een voortzetting van Hesselink's boschphaenologische studiën. Al moge men met referent aanvankelijk eenigszins sceptisch gestaan hebben tegenover het subjectieve in de gevolgde werkwijze, dient toch erkend te worden dat de door intuïtief aanvoelen verkregen taxatie's van de klimaatwaarden tot frappante resultaten hebben geleid. Het is dan ook zeer jammer dat dit phaenologische onderzoek juist op het tijdstip, dat meer objectieve bewerking is ingevoerd, door het overlijden van den heer Hesselink moest worden afgebroken.

In het opstel „Waarom is toe te schrijven het groote verlies bij het verspenen van *Pinus nigra corsicana*” wordt aangetoond, dat de sterfte bij 2-jarige corsicaansche dennen in de duinboschwachterijen waarschijnlijk in hoofdzaak afhankelijk is van den neerslag over Augustus tijdens de ontwikkeling van de zaailingen, den neerslag over Mei en Juni na het verspenen en de temperatuur in Juni.

Op bladzijde 11 wordt aan het woord correlatiecoëfficiënt een andere beteekenis gegeven dan wel gebruikelijk is. Daar wordt bedoeld de verhouding van het aantal jaren, dat een hooge klimaatwaarde met een groot sterfteprocent samengaat en het totaal aantal waarnemingsjaren.

In „Een en ander over het verband tusschen de weersgesteldheid op Vlieland en de lengteontwikkeling aldaar van *Pinus nigra corsicana* en *Pinus nigra austriaca* toont Geerling door middel van de correlatiemethode aan, dat het door Hesselink grafisch gevonden verband tusschen de jaarscheutlengte en de weersgesteldheid inderdaad bestaat en de kwalificatiecijfers voor de afzonderlijke factoren in verband met boomgroei op een zeer juiste wijze zijn toegekend. In het geval van de *austriaca* zou dit beter gelukt zijn dan bij de *corsicana*.

Op bladzijde 28 is m_{12} gelijkgesteld aan $\frac{\sum x_1 x_2}{m}$. Dit moet zijn $\frac{\sum u_1 u_2}{m}$

Het uitvoerige rapport over de planttijdproeven n.l. „Planttijdproeven met grove-den (*Pinus silvestris*) en Oostenrijksche den (*Pinus nigra austriaca*) in de jaren 1924 tot en met 1927” eveneens van de hand van Hesselink bevat de resultaten van proeven in de seizoenen 1924/25, 1925/26 en 1926/27. Deze proefnemingen, welke in samenwerking met het Staatsboschbeheer en de Nederlandsche Heldemaatschappij werden verricht, geschieden voor den grove-den zowel met 1- als 2-jarige planten en voor den Oostenrijkschen den met 2-jarige planten. Als planttijden werden gekozen: I = 15 September, II = 1 December, III = 1 Februari, IV = 1 Maart, V = zoodra de eindknop zich duidelijk opent, doch voor de strekking van de scheut en VI = 14 dagen na V, als de nieuwe hoofd-

